

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2002

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 2002

N:o 780—782

SISÄLLYS

N:o		Sivu
780	Sisäasiainministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta ...	3815
781	Sisäasiainministeriön asetus vartijan erityisestä voimankäyttökoulutuksesta	3822
782	Sisäasiainministeriön asetus vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävissä mukana pidettävästä koirasta	3830

N:o 780

Sisäasiainministeriön asetus

vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta

Annettu Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 61 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Vastaavan hoitajan koulutus

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu vastaavan hoitajan koulutus koostuu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisen turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinnon kolmen osan laajuudesta opetuskokonaisuudesta. Kaikille koulutettaville pakollisia osia ovat vartioimisliiketoiminnan ja vartiointityön perusteita sekä rikos- ja prosessioikeutta käsittelevät osat taikka näitä sisällöllisesti vastaavat osat. Koulutettavan tulee lisäksi suorittaa valintansa mukaan kolmantena osana yksi turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinnon muu osa.

2 §

Väliaikaisen vartijan koulutus

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu väliaikaisen vartijan koulutus koostuu ammatilli-

sesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen vartijan ammattitutkinnon vartijan työn perusteet -osasta tai sitä sisällöllisesti vastaavasta osasta. Väliaikaisen vartijan koulutuksen tulee olla pituudeltaan vähintään 40 opetustuntia. Opetustunnin pituus tulee olla vähintään 45 minuuttia.

Koulutuksessa käsiteltävistä opetusaiheista, opetussisällöistä ja tuntijakaumasta säädetään tämän asetuksen liitteessä.

3 §

Vartijan koulutus

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 24 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu vartijan koulutus koostuu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen vartijan ammattitutkinnon vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi -osista taikka näitä sisällöllisesti vastaavista osista. Vartijan koulutuksen tulee olla pituudeltaan vähintään 100 opetustuntia, josta väliaikaisen vartijan koulutus muodostaa 40 tuntia. Opetustunnin pituus tulee olla vähintään 45 minuuttia.

Koulutuksessa käsiteltävistä opetusaiheista, opetussisällöistä ja tuntijakaumasta säädetään tämän asetuksen liitteessä.

Vartijan koulutukseen saa osallistua vain väliaikaiseen vartijan koulutukseen liittyvän kokeen hyväksytysti suorittanut henkilö.

4 §

Väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutuksen järjestämistapa

Väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutuksessa annettavan opetuksen tulee olla pääosin luentomuotoista ja siihen tulee sisältyä käytännön harjoituksia.

5 §

Väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutukseen liittyvä koe

Väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutukseen liittyvän kokeen tulee sisältää monivalintakysymyksiä ja perusteltuja vastauksia edellyttäviä kysymyksiä. Tullakseen hyväksytyksi koulutettavan on saavutettava 60 prosenttia kokeen enimmäispistemäärästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu koe voidaan uusina hylätyn suorituksen johdosta enintään kolme kertaa suorittamatta 2 tai 3 §:n mukaista koulutusta. Koe voidaan uusina aikaisintaan kolmantena päivänä hylätystä suorituksesta lukien.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

6 §

Väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet

Koulutettavan tulee osallistua säännöllisesti väliaikaisen vartijan tai vartijan opetussuunnitelman mukaiseen koulutukseen. Jos koulutettava on olennaisesti poissa koulutuksesta tai muutoin olennaisesti laiminlyö koulutukseen osallistumisen on koulutus katsottava keskeytyneeksi.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettuun kokeeseen saa osallistua vain koulutettava, joka on osallistunut kyseiseen koulutukseen.

7 §

Todistus

Koulutuksen järjestäjän on viivytyksettä annettava koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle todistus vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi, vartijaksi tai väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymistä varten.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta vuonna 2002.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ylitarkastaja Janne Kerkelä

VÄLIAIKAISEN VARTIJAN KOULUTUKSEN SISÄLTÖ

Opetusaihe ja tunnit	Opetussisältö
1. Kurssin hallinnointi/2 h	
2. Turvallisuuslainsäädäntö ja koulutus/3 h	
2.1 Yksityistä turvallisuusalaa koskeva lainsäädäntö	– Yksityistä turvallisuusalaa sääntelevät lait ja asetukset
2.2 Vartioimisliiketoiminta	– Yleistietoa alasta; toiminnan luonne, elinkeinon luvanvaraisuus, liikkeiden koko ja määrä
2.3 Keskeiset käsitteet ja määritelmät	– Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista: mm: 2 §, 3 § 1, 7 § 1, 8 § 1, 17 § 1, 18 § 1, 19 § 1, 20 § 1, 21 § 1, 24 § 1, 25 § 1, 28 §, 29 §, 43 §, 45 §
2.4 Luvat ja hyväksymiset	– Vartioimisliikelupa, vastaava hoitaja, väliaikainen vastaava hoitaja, vartija, väliaikainen vartija, antamis- ja hyväksymisedellytykset, lupaehdot ja ehtojen muuttaminen, hakemusmenettely, myöntävät viranomaiset
2.5 Liikkeen muut velvollisuudet	– Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista: 7 – 19 § ja 45 §
2.6 Valvonta	– Valvovat viranomaiset, tietojensaantioikeus, turvallisuusalan valvontarekisteri, lupien ja hyväksymisten peruuttamiset, rangaistussäännökset, varoitus
2.7 Turvallisuusalan koulutus ja ammattitutkinnot	– Perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot
3. Vartiointi/6 h	
3.1 Omaisuuden suojaamistavat	– Rakenteellinen ja tekninen suojaus, vartiointi sekä edellisten yhdistelmät
3.2 Vartiointimuodot ja –tehtävät	– Asiakaspalvelu – Paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi, myymälätarkkailutehtävä, henkivartijatehtävä, arvokuljetustehtävä

<p>3.3 Asiakirjat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vartiointikierrokset, vartijan toiminta hälytystilanteissa - Toimintaohjeet, toimeksiantosopimus, tapahtumailmoitus
<p>4. Vartijan toiminta/9 h</p>	
<p>4.1 Vartijan käyttäytyminen ja suhtautuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Suhde viranomaistoimintaan, vartioimistehtävissä noudatettavat yleiset periaatteet, toimenpiteen perusteen ilmoittaminen, salassapitovelvollisuus, vartijan peruskäyttäytyminen ja toimiminen väkivalta-, ongelma- ja uhkatilanteissa, oman käytöksen merkitys, päihteiden vaikutus käyttäytymiseen, häiriintyneet henkilöt, vartijan etiikka ja työmoraali
<p>4.2 Vartiointivarusteet, niiden mukana pitäminen ja käyttö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vartijan asu, vartijakortti, kohteiden avaimet, valaisimet, voimankäyttövälineet, suojusvälineet, koira, vartioimistyössä tarvittavien viesti-, kuljetus- ja muiden välineiden toimintaperiaatteet ja käyttö
<p>4.3 Vartijan toimivaltuudet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pääsyn estäminen, poistaminen, kiinniottaminen, omaisuuden takaisin ottaminen, voimankäyttö, hätävarjelu, pakkotila, turvallisuustarkastus
<p>4.4 Perus- ja ihmisoikeudet ja vartijan toiminta niihin liittyen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Keskeisimmät perus- ja ihmisoikeudet ja vartijan oikeudet rajoittaa niiden toteutumista
<p>4.5 Vartijan oikeudellinen asema</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vartijan rikosoikeudellinen suoja, vartijaa koskevat rangaistussäännökset
<p>5. Poliisitoiminta ja siihen liittyvät vartijan tehtävät/4 h</p>	
<p>5.1 Poliisin tehtävät</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen
<p>5.2 Rikostutkintaa edeltävät ja tutkinnan turvaamistoimenpiteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tilannearvio, uhrin auttaminen, rikoksentehtäjän kiinniottaminen, hälytykset, paikan eristäminen, jälkien suojaaminen, havaintojen kirjaaminen
<p>5.3 Yhteistyö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avustaminen, havainnoista ilmoittaminen

<p>6. Ennaltaehkäisy ja vartijan toiminta vahinkotilanteessa/2 h</p> <p>6.1 Toiminta paloa ennaltaehkäisevässä työssä ja palotilanteissa</p> <p>6.2 Tekniset välineet ja laitteet</p> <p>7. Työturvallisuus ja työsuhde/3 h</p> <p>8. Hätäensiapu/4 h</p> <p>9. Hätävarjelu ja voimankäyttö/6 h</p> <p>10. Koe/1 h</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tilannearvio, alkutoimenpiteet, hälyttäminen, opastaminen, avustaminen, havaintojen kirjaaminen - Ilmoituslaitteet, sammutusvälineet ja -laitteet - Työturvallisuuslain keskeiset kohdat, vartijan työhön liittyvät työsuojeluriskit ja niihin varautuminen, vaaratekijät vartiointikohteessa, vartijan muu työturvallisuus - Työsopimus, työehtosopimus, vartijan, työnantajan ja toimeksiantajan suhde - Tapaturmat ja niiden yleisyys, toiminta tapahtumapaikalla, potilaan tutkiminen, tajuttoman potilaan hoito, elvytystapahtuma ja muu ensiapu, verenvuodot sekä sairauskohtaukset - Vartijan erityisestä voimankäyttökoulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen (781/2002) yleinen osa ja siihen liittyvä erillinen koe - Oikeudellinen perusta, väistäminen ja torjunta, otteesta vapautuminen, kuljetusotteet, patukan ja käsirautojen käyttö, patukkalyönnin kohdealueet ja kielletyt alueet - Kohdissa 2 – 7 ja 9 käsitellyt asiat
---	--

VARTIJAN KOULUTUKSEN SISÄLTÖ

Opetusaihe ja tunnit	Opetussisältö
1. Kurssin hallinnointi/1 h	
2. Turvallisuusalaa sekä vartijan toimivaltuuksia ja velvollisuuksia koskeva lainsäädäntö/6 h	<ul style="list-style-type: none"> – Yksityistä turvallisuusalaa, yritysturvallisuutta, vartijan toimivaltuuksia, velvollisuuksia ja oikeudellista asemaa sääntelevien lakien, asetusten ja säännösten keskeinen sisältö – Kerrataan väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvä vartijan toimintaan liittyvä opetusaihe (kohta 4)
3. Laki järjestyksenvalvojista sekä kokoontumislaki/2 h	<ul style="list-style-type: none"> – Järjestyksenvalvojan tehtävät, järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen, järjestyksenvalvojan tunnusmerkit ja toimivaltuudet, järjestyksenvalvojan asettaminen järjestyksilain perusteella – Yleinen kokous ja yleisötilaisuus sekä järjestyksenpito kyseisissä tapahtumissa
4. Vartijan toiminta ja tilannehallinta/19 h	<ul style="list-style-type: none"> – Väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvä vartiointiin liittyvän opetusaihe (kohta 3) syvällisemmin painottuen ongelmatilanteiden hallintaan ja käytännön harjoituksiin – Asiakaspalvelutilanteet, hankala asiakas, uhkaava tai väkivaltainen asiakas, eettiset ryhmät, sanaton viestintä, vartiointialan ja vartijan etiikka, vartijan työmoraali, psykologiset näkökohdat
5. Turvallisuustekniikka/4 h	<ul style="list-style-type: none"> – Valvontakohteiden rakenteellinen turvallisuus, rikosilmoitusjärjestelmä-, tv / videovalvonta- ja erilaiset kulunvalvontalaitteet, kiinteistön LVIS- ja prosessihäiriölaitteiden valvontaan liittyvä tekniikka
6. Palo- ja pelastustoiminta/6 h	<ul style="list-style-type: none"> – Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hyväksymä tulitöiden turvallisuuskoulutus; <p>Tulityökorttiin oikeuttavan tulityötutkinnon suorittaminen edellyttää myös väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän ennaltaehkäisyyn ja vartijan toimintaan vahinkotilanteessa liittyvän opetusaiheen (kohta 6) suorittamista.</p>

<p>7. Voimankäyttövälineet ja niiden käyttö/8 h</p> <p>8. Ensiapu/12 h</p> <p>9. Koe/2 h</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän hätävarjeluun ja voimankäyttöön liittyvän opetusaiheen (kohta 9) sisältö syvällisemmin painottuen käytännön harjoituksiin - Väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän hätäensiapuun liittyvän opetusaiheen (kohta 8) kertaus, sairaskohtaukset, verenpuodot ja shokit, haavat ja ruhjeet, pään ja kasvojen vammat, murtumat ja nivelvammat, myrkytykset, palovammat sekä kurssikoe näyttötehtävänä - Vastaa yhdessä väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän hätäensiapuun liittyvän opetusaiheen (kohta 8) kanssa SPR:n Ensiapu I -kurssin sisältöä - Kohdissa 2 – 5 ja 7 käsitellyt asiat
---	--

N:o 781

**Sisäasiainministeriön asetus
vartijan erityisestä voimankäyttökoulutuksesta**

Annettu Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 61 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Koulutuksen rakenne

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 29 §:n 2 momentissa säädetty vartijan erityinen voimankäyttökoulutus koostuu yleisestä osasta ja ampuma-asetta, kaasusumutinta tai teleskooppipatukkaa koskevasta erityisestä osasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu koulutus katsotaan suoritetuksi kunkin voimankäyttövälineen osalta silloin, kun vartija on hyväksytysti suorittanut voimankäyttökoulutuksen yleisen osan sekä kyseistä voimankäyttövälinettä koskevan erityisen osan koulutuksen.

Ampuma-asetta koskevan erityisen osan koulutuksen hyväksytyt suorittaminen oikeuttaa kantamaan vartioimistehtävässä samaa tyyppiä olevaa ampuma-asetta, jolla ampu-makoe on suoritettu.

2 §

Koulutuksen tavoitteet

Vartijan erityisen voimankäyttökoulutuksen tavoitteena on, että koulutuksen hyväksytysti suorittanut osaa hätävarjelua, pakko-tilaa ja muita voimankäytön valtuuksia koskevat periaatteet. Hän hallitsee kantamiensa

voimankäyttövälineiden käytön ja omaa sellaiset ihmisten käsittelytaidot, että pystyy toimimaan uhkatilanteissa ja niiden torjunnassa kokonaisarviointiin perustuen puolustettavalla tavalla ja muutenkin hyväksyttävästi. Hän osaa toimia asiallisesti ja puolueettomasti sekä ensisijaisesti sovinnollisuutta edistäen.

3 §

Vastuunalaiset johtajat, kouluttajat ja valvojat

Koulutuksen järjestäjän tulee nimetä koulutukselle vastuunalainen johtaja, joka vastaa koulutuksesta ja sen turvallisuudesta. Koulutukseen sisältyvissä käytännön harjoituksissa tulee olla riittävä määrä valvoja. Valvojien tulee olla perehtyneitä käytännön harjoitusten sisältöön ja toteutukseen.

Yleisen osan sekä teleskooppipatukkaa ja kaasusumutinta koskevan erityisen osan koulutuksen vastuunalaisen johtajan ja kouluttajan tulee olla suorittanut hyväksytysti 8 §:ssä tarkoitetun kouluttajakoulutuksen yleisen osan.

Ampuma-asetta koskevan erityisen osan koulutuksen vastuunalaisen johtajan ja kouluttajan tulee olla suorittanut hyväksytysti 8 §:ssä tarkoitetun kouluttajakoulutuksen yleisen ja erityisen osan.

4 §

Koulutuksen sisältö ja pituus

Koulutuksen yleisen osan tulee olla pituudeltaan vähintään neljä opetustuntia. Telekoooppipatukkaa ja kaasusumutinta koskevien erityisten osien koulutuksen tulee harjoituksineen kestää vähintään viisi opetustuntia. Ampuma-asetta koskevan erityisen osan koulutuksen tulee harjoituksineen kestää vähintään 24 opetustuntia. Opetustunnin pituus tulee olla vähintään 45 minuuttia.

Ampuma-asetta, kaasusumutinta tai telekoooppipatukkaa koskevan erityisen osan koulutukseen osallistumisen edellytyksenä on yleisen osan koulutuksen hyväksytyt suorittaminen.

Koulutuksen sisällöstä ja opetuksessa käsiteltävistä opetusaiheista ja suoritettavista harjoituksista säädetään tämän asetuksen liitteessä.

5 §

Hyväksymisen edellytykset ja todistus

Koulutuksen hyväksytyt suorittaminen edellyttää säännöllistä koulutukseen osallistumista sekä koulutukseen sisältyvän kokeen hyväksytyä suorittamista. Tullakseen hyväksytyksi kokeen teoriaosassa koulutettavan on saavutettava vähintään 60 prosenttia kokeen enimmäispistemäärästä. Koulutuksen erityiseen osaan liittyvien kokeiden tulee sisältää teoriaosuus ja käytännön osuus.

Koulutuksen toimeenpanijan on viipymättä annettava koulutuksen hyväksytyksi suorittaneelle todistus, josta tulee ilmetä ainakin koulutuksen järjestäjä ja suoritusajankohta, kouluttajat sekä koulutuksen sisältö ja pituus opetustunteina. Ampuma-aseiden osalta todistukseen on merkittävä, minkä tyyppisellä ampuma-aseella ampumakoe on suoritettu. Koulutuksen hyväksytyksi suorittaneen on viipymättä toimitettava todistus tai sen jäljennös kotikuntansa poliisilaitokselle.

6 §

Ampuma-aseen käsittely- ja ampumistaidon tarkastus

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun

lain 29 §:n 2 momentissa säädetty vuosittain osoitettava riittävä ampuma-aseen käsittely- ja ampumistaito tarkastetaan ampumiskokeella. Hyväksytyksi suoritettu koe oikeuttaa kantamaan ampuma-asetta vartioimistehtävässä kokeen suorituspäivästä lukien yhden vuoden ajan.

Kokeen toimeenpanijan on viipymättä annettava kokeen hyväksytyksi suorittaneelle todistus, josta tulee ilmetä ainakin kokeen järjestäjä, suoritusajankohta, kokeen tulos sekä se, minkä tyyppisellä ampuma-aseella koe on suoritettu. Kokeen hyväksytyksi suorittaneen on viipymättä toimitettava todistus tai sen jäljennös kotikuntansa poliisilaitokselle.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettu ampuma-aseen kantamisajan päättymisestä on kulunut enemmän kuin kuusi kuukautta, on ampuma-aseen kantamisen edellytyksenä ampuma-asetta koskevan erityisen osan koulutuksen suorittaminen kokonaisuudessaan.

7 §

Erityisen voimankäyttökoulutuksen kouluttajakoulutuksen järjestäminen

Erityisen voimankäyttökoulutuksen kouluttajakoulutuksen järjestää Poliisikoulu.

Koulutukseen sovelletaan poliisikoulutuksesta annettuja säännöksiä opiskelijoiden opintososiaalisia etuuksia lukuun ottamatta.

Koulutuksen maksullisuuteen sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992).

8 §

Kouluttajakoulutuksen sisältö ja pituus

Kouluttajakoulutus koostuu yleisestä osasta sekä ampuma-asekoulutukseen liittyvästä erityisestä osasta sekä kyseisiin osiin liittyvistä kokeista. Erityisen osan kouluttajakoulutukseen osallistumisen edellytyksenä on kouluttajakoulutuksen yleisen osan hyväksytyt suorittaminen.

Kouluttajakoulutuksen yleisen osan tulee olla pituudeltaan vähintään 40 opetustuntia ja erityisen osan vähintään 80 opetustuntia. Poliisikoulu vahvistaa kouluttajakoulutuksen yleisen ja erityisen osan opetussuunnitelmat ja suoritusvaatimukset.

Kouluttajakoulutuksen hyväksytysti suorittaneelle on annettava todistus, josta tulee ilmetä ainakin koulutuksen järjestäjä ja suoritus aika sekä koulutuksen sisältö ja pituus opetustunteina. Poliisikoulu ilmoittaa hyväksytysti suoritettusta koulutuksesta poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän turvallisuusalan valvontatietojen pitäjälle.

9 §

Siirtymäsäännös

Vartija, joka on saanut aikaisempien määräysten tai ohjeiden mukaisen koulutuksen,

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

saa kantaa vartioimistehtävässä ampumasetta tai kaasusumutinta ilman tämän asetuksen mukaista koulutusta 31 päivään joulukuuta 2003 saakka.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta vuonna 2002.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

Ylitarkastaja Janne Kerkelä

I YLEINEN OSA (VÄHINTÄÄN 4 TUNTIA)

1. Voimankäytön perusteet
  - 1.1 Säännökset voimankäytöstä ja voimankäyttövälineistä
    - * mm. rikoslaki ja laki yksityisistä turvallisuuspalveluista
  - 1.2 Voimankäyttö
    - 1.2.1 Vähimmän haitan periaate
    - 1.2.2 Voimankäyttötilanteet
  - 1.3 Vartijan voimankäyttövälineet
    - 1.3.1 Lievempien välineiden käyttö
    - 1.3.2 Käsiraudat ja patukka
    - 1.3.3 Teleskooppipatukka
    - 1.3.4 Kaasusumutin
    - 1.3.5 Ampuma-ase
  - 1.4 Vartijan voimankäyttövälineiden kantaminen
2. Kohdehenkilön käyttäytyminen
  - 2.1 Peruskäyttäytyminen väkivalta- ja uhkatilanteissa
  - 2.2 Häiriintynyt persoona
  - 2.3 Huumeen ja alkoholin vaikutus käyttäytymiseen
  - 2.4 Nuoren käyttäytymisen kehitysvaiheet
  - 2.5 Stressin vaikutus toimintaan ja stressin hallintakeinot
  - 2.6 Sanattoman viestinnän merkit
  - 2.7 Puolueettomuus ja sovinnollisuus käyttäytymismuotona
  - 2.8 Tavoitehakuinen keskustelu
3. Kirjallinen koe opetuksen aiheista
  - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä

II ERITYINEN OSA

TELESKOOPPIPATUKKAKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 5 TUNTIA)

1. Teleskooppipatukka
  - 1.1 Teleskooppipatukan rakenne ja mallit
  - 1.2 Käyttöönotto, huoltaminen ja ongelmat
  - 1.3 Teleskooppipatukkalyönnin vaarallisuus
    - * lyönnin nopeus, kohdehenkilön fyysinen rakenne ja vaatetus, lyöjän koko ja fyysinen voima, patukan materiaali, osuma-alue, ote patukasta, osumakulma
2. Teleskooppipatukan käyttö
  - 2.1 Kantaminen ja kotelotyyppit
  - 2.2 Ennakointi ja varautuminen torjuntatilanteeseen
  - 2.3 Lyönnin kohdealueet ja kielletyt alueet
    - * ensisijaiset kohdealueet; raajojen isot lihakset, esim. reisilihakset sekä hauis- ja ojentajalihakset

- * kielletyt alueet; pään alue, niska, kaula ja henkitorvi, selkäranka, munuaiset, sukelimet sekä pistolyönnein rintakehän ja vatsan alue
- 2.4 Käyttö ja käsitys eri tilanteissa
  - * varoitus patukan käyttämisestä, esille ottaminen, patukan avaaminen, lyöminen
  - * perustekniikat; etäisyys-tekniikka, esille ottaminen, avaaminen, sulkeminen, oikeaoppinen lyönti
  - * torjunnat ja lyönnit; ylä- ja alatorjunta, sivutorjunta, asekauden lyönti, tukikäden lyönti, horjutus patukalla
- 2.5 Käytön harjoitus
  - * käsityksen, perustekniikoiden sekä torjuntajen ja lyöntien harjoittelu, vähintään 10 harjoitetta
- 2.6 Ensiapu ja jälkihoito käyttötapauksissa
- 2.7 Raportointi
- 3. Koe
  - 3.1 Kirjallinen koe opetetuista asioista
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 3.2 Käyttämisen osaaminen
    - * todettava, että koulutettava hallitsee käsityksen, perustekniikat sekä lyönnit ja torjunnat
    - * käsitys ja perustekniikat; kuvitteellinen hyökkääjä lähestyy sanallisesti uhaten, ei kuitenkaan lyö tai potki: koulutettavan on käskytettävä hyökkääjää, otettava teleskooppipatukka esille ja avattava se, pidettävä etäisyys -tekniikalla ja patukalla horjuttamalla hyökkäävä henkilö pois koulutettavaan kohdistuvan hyökkäyksen uhka-alueelta
    - * lyönnit; kuvitteellinen hyökkääjä lähestyy uhkaavasti nyrkeillä huijatoen: koulutettavan on käsitys ja perustekniikat –kohdassa mainitun lisäksi lyötävä hyökkääjää patukalla hyökkäyksen torjumiseksi riittävän voimakkaasti ruumiin sallittuihin kohdealueisiin; ennen toimintakäskyä teleskooppipatukan tulee olla taskussa tai kantokotelossa kokoon pantuna

KAASUSUMUTINKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 5 TUNTIA)

1. Vartija kaasusumuttimen haltijana/käyttäjänä
  - 1.1 Ampuma-aselain kaasusumutinta koskevat keskeiset säännökset
  - 1.2 Vartijan oikeus kaasusumuttimen hankintaan ja hallussapitoon
  - 1.3 Kaasusumuttimen käyttäminen työtehtävissä
2. Kaasusumuttimen sisältämät aineet
  - 2.1 Kyynelkaasun eri muodot, ominaisuudet ja vaikutukset
    - 2.1.1 CN
    - 2.1.2 CS
    - 2.1.3 CN/CS/OC
    - 2.1.4 OC
  - 2.2 Turva- ja vesisumuttimet
3. Kaasusumutin
  - 3.1 Sumuttimen rakenne ja ominaisuudet
  - 3.2 Takuuajan merkitys
  - 3.3 Kaasun pitoisuudet/voimakkuus

- 3.4 Kaasusumuttimen säilytys
- 3.5 Eri kaasujen käyttökokemukset ja käyttövertailut
- 3.6 Henkilökohtaisen sumuttimen valinta
- 3.7 Laittomat kaasusumuttimet (mm. salakuljetetut)
  - * vaarat ja rangaistukset hallussapidosta
- 4. Kaasusumuttimen käyttö
  - 4.1 Käytön rajoitukset
  - 4.2 Kantaminen ja kotelotyypit
  - 4.3 Ennakointi ja varautuminen torjuntatilanteeseen
  - 4.4 Ampumaetäisyys ja maali
  - 4.5 Riskiryhmät käytön kohteena
  - 4.6 Käyttö ja käsitys eri tilanteissa
    - * perusasennot
    - * liikkumismuodot
    - * esilleottotekniikat
    - * suihkutustekniikat
    - * aseeristämisen estotekniikat
  - 4.7 Käytön harjoitus
    - 4.7.1 Vesisumuttimella, vähintään 15 suihkua
      - * kiinteä maali; paikalta, liikkeestä
      - * kuvitteellisen hyökkäyksen torjuminen
    - 4.7.2 Kaasusumuttimella
      - * kuvitteellisen hyökkäyksen torjuminen, vähintään 10 suihkua
  - 4.8 Ensiapu ja jälkihoito käyttötapauksissa
  - 4.9 Raportointi
- 5. Koe
  - 5.1 Kirjallinen koe opetetuista asioista.
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 5.2 Käyttämisen osaaminen
    - * sumutettava vesisumuttimella hyväksyttävästi 5 suihkua, josta 2 suihkun on paikaltaan seisten osuttava 1,5 metrin etäisyydellä olevaan 10 cm läpimittaiseen alueeseen ja 2 suihkun hitaassa kävelyvauhtisessa liikkeessä ollen 1,5 m – 5 m etäisyydellä olevaan 15 cm läpimittaiseen alueeseen sekä 1 suihkun kuvitteellisen hyökkävän henkilön kasvojen alaosaan
    - * sumutettava kaasusumuttimella hyväksyttävästi 5 suihkua kuvitteellisen hyökkävän henkilön torjumiseksi siten, että suihkuilla on ratkaiseva merkitys hyökkäyksen torjumisessa

AMPUMA-ASEKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 24 TUNTIA)

- 1. Vartija ampuma-aseen haltijana/käyttäjänä (6 tuntia)
  - 1.1 Ampuma-aselain keskeiset säännökset
  - 1.2 Vartijan oikeus aseiden hankintaan ja hallussapitoon
  - 1.3 Aseen säilyttäminen ja luovuttaminen
  - 1.4 Aseen kantaminen työtehtävissä
  - 1.5 Sanaton viestintä varusteiden ja ampuma-aseen suhteen
  - 1.6 Häätävarjelu
  - 1.7 Aseenkäyttötilanteet, päätöksenteko ja aseenkäyttömuodot niissä
  - 1.8 Aseenkäytön seuraamukset

1.9 Raportointi

2. Ase- ja varustetekniikka (2 tuntia)
  - 2.1 Asetyypit ja niiden ominaisuudet
  - 2.2 Patruunatyypit ja niiden ominaisuudet
  - 2.3 Varustevyö ja asekotelo
  - 2.4 Aseen ja varusteiden kunnossapito sekä huolto
3. Asekäsittely ja aseiden käyttö (8 tuntia)
  - 3.1 Turvallinen käsittely
  - 3.2 Lataaminen ja tyhjentäminen
  - 3.3 Toimintakunnon tarkistaminen ja yleisimmät viat ja häiriöt
  - 3.4 Häiriöiden poistaminen
  - 3.5 Kotelotekniikat, perusotteet ja -liikesarjat
  - 3.6 Varautuminen ampuma-aseen käyttöön
  - 3.7 Perusliikkumistekniikat
  - 3.8 Varoitus ampuma-aseen mahdollisesta käyttämisestä
  - 3.9 Aseen esilleotto ja koteloon palauttaminen
  - 3.10 Tähtäminen ja laukaisutekniikat
  - 3.11 Valaisimen käyttö aseenkäyttötilanteessa
4. Aseen käytön harjoitus (7 tuntia)
  - 4.1 Perusammunta, vähintään 200 laukausta
  - 4.2 Reaktio tapahtumaan, vähintään 50 laukausta
Harjoitukset on suoritettava enintään 50 laukauksen sarjoina. Sarjojen välin on oltava vähintään 30 minuuttia.
5. Koe (1 tunti)
  - 5.1 Kirjallinen koe kohdissa 1—3 opetuista asioista
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 5.2 Aseen käsittely- ja ampumistaidon tarkastus, johon liittyvä hyväksytyt suoritus tulee suorittaa 3 kuukauden kuluessa edellä tarkoitetun opetuksen (kohdat 1—4) päätyttyä
    - * todettava aseiden turvallinen käsittely
    - * alla mainittu ammunta suoritetaan tauluun, jossa tulos muodostuu pystyasennossa olevan A 4 -kokoisen alueen osumista
    - * perusammunta; 15 sekunnin aikana ammuttava paikallaan seisten 6 tähdätyä laukausta 10 metrin matkalta; hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien laukausten osumista em. alueelle;
    - * reaktio tapahtumaan; ammuttava 4 laukausta 5—10 metrin etäisyydestä 15 sekunnin aikana ampumakäskyn saatuaan; ennen ampumakäskyä aseiden on oltava asekotelossa ja ennen ampumista on annettava varoitus aseiden mahdollisesta käyttämisestä; hyväksyttävä suoritus edellyttää kaikkien laukausten osumista em. alueelle
6. Lisäkoulutus aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvän kokeen (kohta 5.2) hylätyn suorituksen johdosta
  - 6.1 Lisäkoulutus aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvässä kokeessa havaittujen virheiden ja puutteiden johdosta
  - 6.2 Vähintään 50 perusammuntaan liittyvää laukausta

Aseen käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvän kokeen voi uusia yhden kerran kohdassa 6 tarkoitettua lisäkoulutusta suorittamatta. Lisäkoulutuksen suorittaminen oikeuttaa yrittämään hyväksytyä suoritusta aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvässä kokeessa kaksi kertaa.

N:o 782

Sisäasiainministeriön asetus**vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävässä mukana pidettävästä koirasta**

Annettu Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 61 §:n 2 momentin ja järjestyksenvalvojista 22 huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 9 a §:n 4 momentin nojalla.

1 §

Koiran rekisteröiminen ja merkitseminen

Vartioimis- tai järjestyksenvalvontatehtävässä mukana pidettävä koira tulee olla rekisteröity Suomen Kennelliitto ry:n pitämään koirarekisteriin. Koira tulee tunnistamista varten tunnistusmerkitä tatuomalla tai istuttamalla koiraan mikrosiru siten, että koira on luotettavasti yksilöitävissä.

2 §

Vartioimistehtävään liittyvän tottelevaisuustarkastuksen sisältö

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 31 §:n 2 momentissa tarkoitettu tottelevaisuustarkastus koostuu seuraavista osista:

- 1) luokse päästävyys;
- 2) hallittavuus;
- 3) suojeleminen; sekä
- 4) henkilön ilmaiseminen.

Tarkastuksen sisällöstä ja osiin liittyvistä liikkeistä sekä suoritusvaatimuksista säädetään tämän asetuksen liitteessä.

3 §

Järjestyksenvalvontatehtävään liittyvän tottelevaisuustarkastuksen sisältö

Järjestyksenvalvojista annetun lain (533/1999) 9 a §:n 1 momentissa tarkoitettu tottelevaisuustarkastus koostuu seuraavista osista:

- 1) luokse päästävyys;
- 2) hallittavuus; sekä
- 3) liitteen kohdassa 5 tarkoitettu ohjaajan puolustus.

Tarkastuksen sisällöstä ja osiin sisältyvistä liikkeistä sekä suoritusvaatimuksista säädetään tämän asetuksen liitteessä.

4 §

Tottelevaisuustarkastuksen järjestäminen ja tarkastaminen

Tarkastuksen järjestämisestä vastaa poliisikoulu.

Tarkastuksen tarkastajina toimivat poliisikoulun tehtävään hyväksymät poliisikoiranohjaajat.

5 §

Tottelevaisuustarkastukseen osallistumisen edellytykset

Edellä 2 §:ssä tarkoitettussa tottelevaisuustarkastuksessa koiranohjaajana toimivalla henkilöllä tulee olla voimassa oleva hyväksyminen vartijaksi ja edellä 3 §:ssä tarkoitettussa tottelevaisuustarkastuksessa koiranohjaajana toimivalla henkilöllä tulee olla voimassa oleva hyväksyminen järjestyksenvalvojaksi.

Tarkastukseen osallistuvan koiran on oltava terve, rokotettu Suomen Kennelliiton sääntöjen mukaisesti sekä vähintään kaksi mutta enintään 10 vuotta vanha. Naaraspuolinen koira ei saa osallistua tarkastukseen 30 vuorokautta ennen odotettua penikoimista, eikä 42 vuorokauden kuluessa penikoimisen jälkeen.

Tarkastukseen osallistuvan koiran on oltava suorittanut hyväksytysti Suomen Kennelliiton ry:n järjestämän palveluskoirien käyttäytymiskokeen.

6 §

Tottelevaisuustarkastuksen suorittaminen

Tarkastuksen aikana vastuu koiran käyttäytymisestä on koiranohjaajalla.

Koiralla on oltava tarkastuksessa metallinen kiristymätön ketjukaularin. Kytkettyinä suoritettavissa liikkeissä käytetään talutinta tai liinaa. Koiran kuonokoppa ei saa olla metallinen.

Tarkastaja voi keskeyttää tarkastuksen suorittamisen, jos koira:

- 1) on osaamaton;
- 2) ei kykene selviytymään tehtävästä;
- 3) on loukkaantunut tai sairas;
- 4) ei ole ohjaajansa hallinnassa;
- 5) käyttäytyy aggressiivisesti; tai
- 6) osoittaa selvää arkuutta.

Tarkastaja voi keskeyttää tarkastuksen suorittamisen, jos ohjaaja käsittelee koira väkivaltaisesti tai pakottaen.

7 §

Tottelevaisuustarkastuksen arvioiminen

Tarkastuksen hyväksytyt suorittaminen

edellyttää edellä 2 tai 3 §:ssä säädettyjen osien hyväksytyä suorittamista. Tottelevaisuustarkastuksen osat arvioidaan 2 §:ssä tarkoitettujen osien osalta luokse päästävyteen liittyvää osaa lukuun ottamatta arvosanoin erinomainen, hyväksytyt tai hylätty sekä 3 §:ssä tarkoitettujen osien ja 2 §:ään liittyvän luokse päästävyysosan osalta arvosanoin hyväksytyt tai hylätty.

Tullakseen hyväksytyksi koiran on saavutettava vähintään puolet jokaisesta osaan sisältyvän liikkeen pisteistä. Erinomainen suoritus edellyttää vähintään 90 prosenttia jokaisesta osaan sisältyvän liikkeen pisteistä. Tarkastuksen arviointiperusteet sekä osien ja liikkeiden pisteytyksen vahvistaa poliisikoulu.

Tarkastuksesta laaditaan kahtena kappaleena tarkastuspöytäkirja, josta tulee käydä ilmi koiran tunnistetiedot, koiran ohjaajana toimineen vartijan nimi, tarkastuksen tarkastaja sekä osien arvosanat. Pöytäkirjan toinen osa luovutetaan tarkastuksessa koiranohjaajana toimineelle vartijalle ja toinen osa jää poliisikoululle. Tarkastaja tekee hyväksytysti suoritusta tarkastuksesta merkinnän turvallisuusalan valvontatietoihin.

8 §

Tottelevaisuustarkastuksen uusiminen

Hylätty tarkastuksen osa tulee uusia viimeistään kuuden kuukauden kuluessa suorituksen ensimmäisestä hylkäämisestä. Jos sama tarkastuksen osa hylätään kolme kertaa, tulee tarkastuksen kaikki osat suorittaa uudelleen.

9 §

Siirtymäsäännös

Koira, joka tämän asetuksen voimaantullessa on suorittanut tottelevaisuuskokeen alokasluokan tai palveluskoirakokeen tottelevaisuuslajin, saa pitää mukana vartioimistehtävässä tämän asetuksen mukaista tarkastusta suorittamatta 31 päivään joulukuuta 2003 saakka.

3832

N:o 782

10 §

Voimaantulo

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

Ylitarkastaja Janne Kerkelä

1. LUOKSE PÄÄSTÄVYYS

Koira tuodaan kytkettynä kuonokoppa päässä henkilöryhmän läpi tarkastajan luokse.

Koiralle suoritetaan varusteiden ja tunnistusmerkinnän tarkastus sekä koiran käyttäytyminen arvioidaan.

Koira ei saa osoittaa häiritsevää aggressiivisuutta tai selvää arkuutta.

2. HALLITTAVUUS

Hallittavuusosassa arvioidaan ohjaajan kykyä ohjata koira ja koiran kykyä suoriutua vaadituista liikesuorituksista. Liikesuoritukset liittyvät koiran ohjattavuuteen ja hermojen hallintaan.

Jokainen liikesuoritus alkaa ja päättyy perusasentoon, jossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella oikea lapa ohjaajan polven kohdalla. Liikesuoritus alkaa tarkastajan antamalla luvalla perusasennosta.

Liike 2.1 Paikallaolo

Käskyt: maahan, paikalla, istu

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Tarkastajan käskyn saatuaan ohjaaja irrottaa taluttimen, jättää koiran maahan ja poistuu osoitettuun näkösuojaan.

Viiden minuutin kuluttua ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran viereen ja ottaa perusasennon.

Liike 2.2 Käyttäytyminen ammuttaessa

Käskyt: maahan, paikalla, istu

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Tarkastajan luvan saatuaan ohjaaja kytkee koiran ja kääntää sen maahan.

Koirasta noin 20 metrin päähän eteen sijoittunut seisova henkilö ampuu kolme laukausta. Laukausten aikana koiran on maattava hiljaa rauhallisena ja valppaana.

Liike 2.3 Seuraaminen kytkettynä

Käskyt: seuraa, istu

Liike suoritetaan siten, että koira on kytkettynä ohjaajan vasemmassa kädessä olevaan taluttiimeen. Taluttimen tulee olla liikkeen suorituksen aikana löysällä.

Liike suoritetaan ennakkoon annetun kaavion mukaisesti ja se aloitetaan tarkastajan luvalla. Liikkeelle lähdettäessä, suunnan ja nopeuden muutoksissa sekä pysähdyksissä koiralle saa antaa käskyn.

Liikkeen lopussa suoritetaan henkilöryhmässä käännökset oikealle ja vasemmalle sekä pysähdytään tarkastajan eteen.

Liike 2.4 Liikkeestä maahan meno ja luokse tulo

Käskyt: seuraa, maahan, tänne, sivulle, istu

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvalla perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa kävelyvauhtia eteenpäin.

Noin 10 – 15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn ”maahan”, jota koiran on noudatettava ripeästi.

Ohjaaja jatkaa kulkuaan juosten noin 30 askeleen päähän, jonka jälkeen hän pysähtyy ja kääntyy koiraan päin.

Ohjaaja kutsuu tarkastajan luvalla koiran luokseen, jolloin koiran on tultava ripeästi ohjaajan luo ja istuttava tämän eteen.

Käskystä ”sivulle” koiran on istuuduttava ohjaajan vierelle perusasentoon.

Liike 2.5 Eteen lähettäminen ja maahan meno

Käskyt: seuraa, eteen, maahan, istu

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvalla perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa kävelyvauhtia eteenpäin.

Noin 10 – 15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn ”eteen”, jolloin koiran on irtauduttava nopeasti ja suoraviivaisesti noin 30 metriä.

Käskyn antamisen jälkeen ohjaaja jää paikoilleen.

Kun koira on edennyt vaaditun matkan, ohjaaja antaa sille käskyn ”maahan”, jota koiran on noudatettava välittömästi.

Liike päättyy, kun ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran luokse ja kääntyy koiran istumaan.

3. SUOJELU

Suojeluosassa arvioidaan koiran hallittavuutta, ohjaajan ja koiran välistä yhteistyötä sekä koiran kykyä puolustaa itseään ja ohjaajaansa. Suojeluosa sisältää kaikkiaan kahdeksan (8) erikseen arvioitavaa liikesuoritusta.

Koira voidaan suorituksen ajaksi kytkeä noin 5 metriä pitkään liinaan. Maalimiehellä on oltava tarpeellinen suojarustus.

Erinomaiseen suoritukseen edellytetään, että koira on kytkemättä ja se on hyvin hallinnassa sekä tottelee välittömästi ohjaajan antamia käskyjä. Koiran puruotteen on oltava voimakas ja rauhallinen. Koiran on irrotettava puruote välittömästi käskyn saatuaan. Koira ei saa häiritä maalimiestä missään liikkeen osassa.

3.1 Seuraaminen

Ohjaaja lähtee tarkastajan luvan saatuaan liikkeelle perusasennosta.

Noin 50 askeleen päässä seisoo liikkumaton näkyvällä suojahihalla ja pehmustetulla patukalla varustautunut maalimies.

Ohjaaja etenee maalimiestä kohti, jolloin koiran tulee seurata valppaasti sivulla.

Noin 3 metriä ennen maalimiestä ohjaaja pysähtyy maalimiehen eteen ja komentaa koiran perusasentoon.

3.2 Tarkastus

Ennen tarkastusta ohjaajan on kerrottava maalimiehelle nimensä sekä sen, mitä hän aikoo tehdä tälle. Toimenpide voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti: ”Olen vartija N.N., pysykää liikkumatta, tulen suorittamaan teille turvallisuustarkastuksen, nostakaa kätenne ylös”.

Ohjaaja käskee koiran maahan tai istumaan ja jättää sen paikalleen.

Ohjaaja suorittaa maalimiehelle tarkastuksen ja siirtyy sen jälkeen noin 5 askelta koiran taakse.

Koiran tulee pysyä paikalla koko liikkeen ajan ja sen tulee seurata tarkkaavaisesti maalimiestä.

3.3 Vartiointi

Koiran tulee vartioida tarkkaavaisesti maalimiestä.

3.4 Pako

Kun koira on vartioinut maalimiestä noin 20 sekuntia tarkastaja antaa maalimiehelle luvan lähteä liikkeelle.

Maalimies lähtee kävelemään reippaasti pois päin koirasta. Koiran tulee estää maalimiehen pako oma-aloitteisesti puremalla tätä suojahihaan.

3.5 Irrotus ja jälkivartiointi

Tarkastajan luvalla ohjaaja antaa maalimiehelle käskyn olla liikkumatta, jonka jälkeen ohjaaja antaa koiralle käskyn irrottaa. Käskyn saatuaan koiran on välittömästi irrotettava otteensa maalimiehestä. Jos koira on kytkettynä liinaan, saa ohjaaja ottaa liinan käteensä ennen kuin antaa maalimiehelle käskyn olla liikkumatta. Liinan on kuitenkin oltava koko ajan löysänä.

Välittömästi irrotuksen jälkeen koiran on jäätävä vartioimaan maalimiestä. Koira ei saa häiritä tai purra liikkumatonta maalimiestä. Jos koira on liinassa, liinan on oltava löysällä. Jälkivartiointi kestää noin 10 sekuntia.

3.6 Selkäkuljetus

Ohjaaja siirtyy tarkastajan luvalla koiran vierelle tai käskee koiran sivulle perusasentoon.

Ohjaaja käskee maalimiestä kävelemään noin 3–5 askelta hänen edellään tarkastajan osoittamaan suuntaan. Koiran tulee seurata ohjaajan vasemmalla sivulla ja tarkkailla valppaasti maalimiestä.

3.7 Hyökkäyksen torjuminen

Kuljetuksen aikana maalimies hyökkää ohjaajaa ja koira kohti tarkastajan merkin saatuaan. Maalimies kuormittaa koira pehmustetulla patukalla tehtävin valeyönnein siten, etteivät lyönnit osu koiraan. Maalimies lopettaa vastarinnan tarkastajan merkistä ja jää liikkumattomana paikalleen.

Koiran täytyy torjua hyökkäys ilman ohjaajan myötävaikutusta. Koiran on purtava maalimiestä varmasti ja rauhallisella koko suun puruotteella.

Koiran on irrotettava otteensa maalimiehestä välittömästi ohjaajan käskystä. Ohjaaja komentaa koiran istumaan sivulleen sekä komentaa maalimiestä kävelemään edellään niin kuin tapahtui ennen hyökkäystä.

3.8 Ohjaajan puolustus

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Liike suoritetaan alueella, jossa ohjaaja pystyy kävelemään suoraan eteenpäin noin 50 askelta koiran seuratessa sivulla kytkettynä. Koira ja ohjaaja eivät näe ennakkoon piiloutunutta maalimiestä. Kun ohjaaja on saapunut noin 3 askeleen päähän maalimiehen piilosta maalimies hyökkää ohjaajan päälle kädet koholla huutaen.

Koiran on torjuttava hyökkäys puskemalla voimakkaasti maalimiestä keskivartaloon.

Maalimies jää liikkumattomaksi, jos koira estää hyökkäyksen tehokkaasti. Koira ei saa koskettaa liikkumatonta maalimiestä. Tämä jälkeen ohjaaja kutsuu koiran välittömästi sivulleen. Lopuksi maalimies kuljetetaan tarkastajan luokse.

4. PIILOUTUNEEN HENKILÖN ILMAISEMINEN

Osa suoritetaan mukailtuna työtilanteena, jossa ohjaajan tehtävänä on tutkia alue järjestelmällisesti koiran kanssa sekä löytää piilossa oleva henkilö koiran avulla. Maalimies ei käytä suojarusteita.

Koiran tulee olla kytkettynä 5–10 metriä pitkään liinaan. Tarkastaja ilmoittaa etsittävällä alueella, joka voi olla varasto- tai muu vastaava alue, noudatettavan kulkureitin.

Koiran tulee ilmaista piiloutuneen maalimiehen löytäminen voimakkaasti haukkuen. Koira ei saa purra liikkumatonta maalimiestä.

Koiran haukkuessa ja vartioidessa maalimiestä ohjaaja komentaa koiran sivulle ja suorittaa maalimiehelle turvallisuustarkastuksen sekä selkälähdön liikkeen 3.6 mukaisesti.

5. OHJAAJAN PUOLUSTUS

Koira tuodaan suoritukseen varustettuna kuonokopalla.

Ohjaaja lähtee liikkeelle tarkastajan luvalla perusasennosta tarkastajan ilmoittamaa reittiä pitkin koira ollessa kytkettynä lyhyeen taluttimeen.

Ohjaajan ja koiran liikkuaessa pehmeällä patukalla varustautunut maalimies tulee esille piilosta ja lähestyy kädet koholla uhkaavasti hyökäten ohjaajaa ja koira.

Koiran on ilmennettävä hyökkäyksen aikana selvää puolustushalua. Koira ei saa koskettaa hyökkääjää.

Todettuaan koiran käyttäytymisen tarkastaja käskää maalimiestä lopettamaan hyökkäyksen. Suoritusta ei hyväksytä, jos koira osoittaa hyökkäyksen aikana pelokkuutta tai väistää hyökkäyksen.

Hyökkäyksen päättyä ja tilanteen rauhoittua koiran tulee osoittaa, ettei sille ole jäänyt jäljelle hyökkäyshalua normaalisti käyttäytyvää maalimiestä kohtaan.

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 780—782, 3 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2002

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904